

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1431/05
29.06.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Војимира Цвијовића, председника већа, Браниславе Апостоловић, Јованке Кажих, Луције Драгојловић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиле АА, чији је пуномоћник АБ адвокат, против туженог ББ, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Окружног суда у Нишу Гж. 340/04 од 27. фебруара 2004. године, у седници већа одржаној 29. јуна 2005. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ се пресуда Окружног суда у Нишу Гж. 340/04 од 27. фебруара 2004. године и пресуда Општинског суда у Нишу П. 630/2003. од 15. септембра 2003. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Нишу П. 630/2003 од 15. септембра 2003. године, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је уговором о поклону закљученим између сада покојног ВВ као поклонодавца и туженог као поклонопримца, овереним пред Општинским судом у Нишу 14.9.1992. године, повређено право тужиле на нужном наследном делу на $\frac{1}{4}$ на стану ГГ, те да се уговор о поклону од 4.8.1992. године редукује тако што ће се утврдити да тужила има право својине на иделаном делу на $\frac{1}{4}$ цитираног стана који је предмет наведеног уговора, те да се тужени обавезе да призна и трпи укњижбу овог својинског права тужиле у јавним књигама по наведеном основу. Одлучено је да свака странка сноси трошкове парничног поступка.

Одлучујући о жалби тужиле Окружни суд у Нишу је пресудом Гж. 340/04 од 27. фебруара 2004. године жалбу одбио као неосновану и првостепену пресуду потврдио.

Против пресуде Окружног суда у Нишу тужила је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе чл. 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиле основана.

Тужила у овој парници као нужни наследник покојног супруга сматра да је уговором о поклону који је закључен између њеног сада покојног супруга као поклонодавца и туженог као поклонопримца, повређен њен нужни део па је поставила захтев у правцу остваривања свог права намирењем нужног дела из имовине којом је оставилац располагао поклоном.

У проведеном поступку је утврђено да је сада покојни ВВ, супруг тужиле и отац туженог, био власник стана ГГ, а на основу уговора о откупу стана од 22.11.1991. године. ВВ је са својим сином овде туженим, закључио уговор о поклону дана 4.8.1992. године, којим је сада пок. ВВ као поклонодавац поклонио предметни стан туженом као поклонопримцу. Покојни ВВ је са тужиљом склопио брак 1.10.1992. године. Правоснажном пресудом Општинског суда у Нишу П. 4688/99 од 15.3.2001. године по тужби овде туженог против овде тужиле, утврђено је да уговор о доживотном издржавању који је закључен и оверен пред

Општинским судом у Нишу 15.5.1995. године, у делу који се односи на предметни стан, не производи правно дејство и истом пресудом тужиља је обавезана да се исели из предметног стана. Истом пресудом одбијен је тужбени захтев овде тужиље којим је тражила да се утврди да је без правне важности предметни уговор о поклону. На основу решења Општинског суда у Нишу Ов. бр. 1388/99 од 11.11.1999. године прекинут је поступак расправљања заоставштине иза смрти покојног ВВ који је умро ___ године.

На основу тако утврђених чињеница, нижестепени судови су закључили да тужбени захтев тужиље није основан из разлога што је сада покојни ВВ предметни стан поклонио сину пре закључења брака са тужиљом, да у моменту смрти није био власник стана, те да стога предметни стан не улази у заоставштину покојног ВВ и да није повређен нужни наследни део тужиље. Из наведених разлога тужбени захтев тужиље је одбијен као неоснован.

Основано у ревизији тужиља истиче да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примени материјалног права.

Одредбом чл. 40. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95 од 4.11.1995. године - ступио на снагу 5. маја 1996. године), прописано је да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати, који се назива нужни део. Нужни део брачног друга износи $\frac{1}{2}$ дела која би му припадала по законском реду наслеђивања. По чл. 42. истог Закона нужни део је повређен ако је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела. Само израчунавање нужног дела врши се према пропису чл. 48. наведеног Закона. Према његовој садржини вредност заоставштине на основу које се израчунава нужни део утврђује се тако што се најпре пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним (тестаменталним) располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев очигледног ненаплативим, од тако утврђене вредности одбија се затим износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране, тако добијеном остатку додаје се вредност свих поклона које је оставилац ма на који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу и хоће да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део. Појам поклона садржан је у одредби чл. 50. истог Закона којим је прописано да се поклоном сматра свако одрицање од права, па и одрицање од наслеђа у корист одређеног наследника, отпуштање дуга, оно што је оставила за живота дао наследнику на име наследног дела или због оснивања или проширења домаћинства или обављања занимања, као и свако друго бесплатно располагање. Према чл. 53. истог Закона кад је нужни део повређен, смањују се завештајна располагања, а враћају се и поклони ако је то потребно да се нужни део намири.

Из наведених законских одредби произилази да је код повреде нужног дела и његовог намирења, без значаја чињеница да поклоном оставиоца отуђена имовина у моменту његове смрти није представљала његову заоставштину, већ је била у власништву другог наследника, јер се поклони морају вратити да би се намирио повређени нужни део другог наследника.

Како нижестепени судови приликом одлучивања о тужбеном захтеву тужиље нису применили наведене законске одредбе, чињенично стање у побијаним пресудама је непотпуно утврђено, па су стога обе нижестепене пресуде морале бити укинуте применом одредбом чл. 395. ст. 2. ЗПП-а и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће употпунити чињенично стање у складу са наведеним законским одредбама, па ће након тога правилном применом материјалног права поново одлучити о тужбеном захтеву тужиље и трошковима поступка.

На основу одребе чл. 491. ст. 4. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/2004 од 22. 11. 2004. године, ступио на снагу 23. 2. 2005. године), Врховни суд је одлучио о ревизији тужиље по правилима парничног поступка која су важила до ступања на снагу наведеног Закона.

Председник већа-судија,

Војимир Цвијовић, с.р.

За тачност отправка

OK